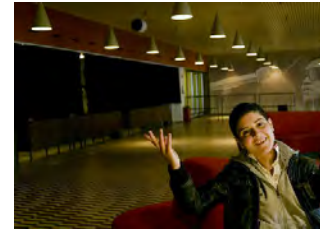

Alle har brug for en hjemmebane. Lines historie

Materielle	Time	Alder
B7	140 min	13-15

Nøgleord: Identitet, ligebehandling, LGBT, normer

Indhold

Øvelsen handler om identitet og normer. Den tager udgangspunkt i en personlig historie, fortalt af en ung kvinde, som er opvokset i en etnisk dansk familie, og som ikke passer ind i heteronormen. Eleverne læser historien som forberedelse og arbejder med de forskellige temaer, som optræder i historien. Ud fra teksten diskuteres, hvordan heteronormen kan spille sammen med normer for adfærd i familie-, skolemæssige og andre sociale sammenhænge.

Formål

- At eleverne får en øget forståelse af de sammensatte årsager til fordomme og diskrimination
- At deres evne til at analysere og reflektere over sociale normer og forventninger styrkes, samtidig med at de forholder sig til, hvordan de selv handler og reagerer (for eksempel at respektere andres valg)
- At bidrage til kritisk refleksion over egne holdninger og værdier, såvel som kulturel og normmæssig forandring, samt at eleverne danner deres egen mening og kan argumentere konstruktivt for den.

Fag

Dansk, samfundsfag

Trinmål efter 9. klasses trin

Dansk

- forholde sig analytisk og reflekteret til tekster og andre udtryk fra forskelligartede medier
- udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden
- forholde sig analytisk, vurderende og produktivt til sagprosa og andre udtryksformer

Samfundsfag

- give eksempler på sociale klasser eller grupper og på sociale og kulturelle fællesskaber

- give eksempler på forhold, der medvirker til dannelsen af forskellige roller i samfundet
- reflektere over, hvad egne og andres opfattelser af mennesker med anderledes levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger betyder for gensidig accept og samspil i hverdagslivet
- anvende deres viden om sociale og kulturelle forhold som baggrund for at diskutere sociale problemer og konflikter

Tidsforbrug

5 minutters introduktion til emnerne og forberedelse forud for undervisning (for læreren)

45 minutters hjemmearbejde (for eleverne): Læsning af historie

2 x 45 minutter

Materialer

- Bilag 1: Lines historie, en kopi til hver elev
- Bilag 2: Til eleverne: Spørgsmålsark

ejledning

Uddel og introducer teksten (bilag 1) for eleverne. Forklar, at de skal arbejde med en autentisk historie om at være LGBT-person i en dansk familie og skolehverdag. De skal læse teksten hjemme som forberedelse til næste time.

1. Referat af historien

Lad eleverne referere tekstens indhold på klassen.

2. Arbejde med teksten

Uddel Bilag 2: Spørgsmålsark.

Del eleverne ind i mindre grupper. Hver gruppe vælger en person til at tage referat af diskussionen i gruppen og fremlægge det i den fælles opsamling. De andre elever i gruppen skal selvfølgelig kunne supplere. Hver gruppe får 30 minutter til at svare på spørgsmålene.

3. Fælles opsummering

Efter at have diskuteret og samlet op på spørgsmålene flyttes elevernes fokus til deres egen virkelighed ved at stille spørgsmål som:

- Hvilke normer for seksualitet findes der på denne skole?
- Hvordan/hvornår opdager man normerne?

4. Meddigtningsopgave

Individuel opgave til klassen: Fortæl Lines historie ud fra en af forældrenes synsvinkel.

Giv eleverne 15 minutter til at løse denne opgave. Derefter skal et par af eleverne læse deres version op for klassen. (Hvis eleverne er meget blufærdige over for deres tekst, kan de evt. læse op for hinanden i grupperne).

Vær meget opmærksom på, at hvis en elev ikke tager opgaven alvorligt, skal denne ikke læse teksten op.

Spørg som afrunding:

- Hvad var fælles for historierne?
- Hvorfor tror I, at forældrene ser sådan på det?

Vær opmærksom på

Der kan i løbet af diskussionen ske det, at fokus kommer til at ligge på elever i klassen/på skolen. Undgå dette og bed eleverne om at bruge generelle eksempler.

Anbefalinger

Det er en fordel at arbejde med "Grundregler", inden I arbejder med dette materiale. Det vil også skærpe elevernes analytiske færdigheder i forhold til normative diskurser om køn og kønsidentitet, hvis de arbejder med øvelsen "Kønsroller". I denne øvelse reflekterer eleverne over deres egne kønsnormer samt de kønsnormer, der er indlejret i samfundet i form af bestemte forventninger til drenge og piger i forhold til udseende, adfærd, seksualitet og etnicitet.

Endelig kan I supplere med øvelsen "Jeg vil ikke fjerne halvdelen af mig selv". Jonathans historie om identitet og multidiskrimination. Den tager ligesom nærværende øvelse udgangspunkt i en personlig historie, fortalt af Jonathan – en ung mand, der identificerer sig som både etnisk minoritet og homoseksuel.

Kilder

Interviewet med Line er fra bogen *Den forbandede kærlighed: 14 fortællinger om homoseksuelle og kulturel mangfoldighed*, af Marianne Nøhr Larsen og Malene Fenger-Grøndahl, CDR-forlag 2007, Danmark, foto: Hanne Bielefeldt.

Personen på billederne er ikke Line, men en model.

Bilag 1 Line, 25 år, dansk baggrund:

Alle har brug for en hjemmebane

Selv om man er dansker i Danmark, kan man godt føle sig hjemløs. Sådan havde Line det i den landsby, hvor hun voksede op. Først da hun flyttede til en større by og fandt et mødested for lesbiske, følte hun for alvor, at hun var kommet hjem.

»Det var en følelse af fredfyldthed. Det var, som om den rastløshed, jeg havde haft i mig i hele gymnasietiden, forsvandt. Jeg stod bare i et hjørne af lokalet og kiggede og følte, at der var en ny verden, der åbnede sig for mig. Jeg følte mig helt tryk og utrolig glad.« Sådan beskriver 25-årige Line den aften for fem år siden, da hun første gang trådte ind på et lesbisk mødested. »På den ene side var det helt nyt for mig, og jeg var helt overvældet. På den anden side var det som endelig at have fundet hjem efter en lang, ensom rejse,« husker Line.

Hun var overvældet af tanken om, at hun var omgivet af andre kvinder, der også var til kvinder, og for første gang i sit liv følte hun, at hun var et sted, hvor der var plads til hendes seksualitet. Her kunne hun kigge på kvinder uden at være bange for at blive mødt med vrede eller mistænksomme blikke. Det var faktisk det, der var meningen. »Det følte helt euforisk, for jeg havde en fornemmelse af, at jeg kunne flirte med alle kvinderne i lokalet, hvis jeg ville. Jeg var så vant til at holde mig tilbage og skjule mine følelser, når jeg gik til fest, og nu var det, som om alt pludselig kunne lade sig gøre. Den aften tror jeg ikke engang, at jeg tænkte på, at jeg rent faktisk også kunne blive afvist af en lesbisk,« siger Line og klukker lidt over sin naive og uskyldige tilgang til det lesbiske miljø.

Som om himlen åbnede sig

En måned efter var hun igen henne på det lesbiske mødested, og denne gang nøjedes hun ikke med at stå i et hjørne og kigge på og føle sig hjemme. Det meste af aftenen snakkede og flirtede hun med en kvinde, som en veninde havde introduceret hende for, og aftenen sluttede med, at de kysede hinanden. Længe og intenst. For Line var det, som om himlen åbnede sig for anden gang, eller som om den nye verden, hun var trådt ind i, udvidede sig til at være nærmest uendeligt stor. Hun havde kysset fyre før, men det havde nærmest været noget, hun tvang sig selv til for ikke at falde igennem til gymnasiefesterne og for at give sig selv en følelse af at være normal. »At kysse en pige var bare noget helt andet. Det var første gang, jeg havde følelsen af at fortabe mig helt i noget fysisk. At give slip og bare give mig hen,« siger Line. »Og så var der heller ingen skægstubbe, der stak,« tilføjer hun med et grin.

En lang, ensom rejse

Nu vidste Line, at hun var lesbisk. Hun følte, at hun havde afsluttet en lang, ensom rejse og kunne begynde på en ny, der ville blive anderledes – men spændende og smuk. Men forude ventede stadig en lang række oplevelser af både glæde, sorg, skuffelse og forvirring, før hun fandt sig til rette med sig selv – som kvinde og som lesbisk. Line havde (nemlig) ingen billeder fra sin barndom af, hvad det vil sige at være lesbisk. Hun havde ingen idealer eller modeller at læne sig op ad. Hun var vokset op i en lille landsby, hvor alle kendte hinanden, og idealet var at være ligesom de andre. Hvis nogen skilte sig ud fra mængden, blev der snakket og sladret. På overfladen skilte Line sig ikke ud, men allerede tidligt i barndommen havde hun en følelse af at være anderledes, af ikke at passe ind.

»Jeg kunne ikke sætte ord på det dengang. Jeg brugte ikke ordet lesbisk om det. Men da min bedste veninde og jeg talte om, hvilke drenge vi godt kunne lide, kan jeg huske, at jeg også nævnte nogle piger. Det føltes helt naturligt for mig at tale om piger på samme måde, og heldigvis havde jeg så tæt et forhold til min veninde, at jeg godt turde sige det til hende, og hun reagerede slet ikke negativt på det,« siger Line. Hun havde en klar fornemmelse af, at det hun havde fortalt sin veninde, ikke var noget, hun skulle fortælle de andre i klassen. Men da hun kort tid efter blev forelsket i en kvindelig lærerstuderende, som underviste klassen i matematik, blev hun så overvældet, at hun slet ikke spekulerede på, om hendes følelser var forbudte eller forkerte. »Det, jeg følte for hende, var helt anderledes end det, jeg havde følt for nogen dreng. Det kunne slet ikke sammenlignes. Det her føltes ægte. Jeg var fuldstændig opslugt af mine følelser, og jeg var ligeglad med, om nogen bemærkede noget,« husker hun. »Det var en forelskelse på afstand. Jeg gjorde ingenting for at komme tættere på hende, udover at jeg stillede mange flere spørgsmål i timerne, end jeg nogensinde havde gjort før. Jeg var pludselig ret dårlig til matematik og havde meget brug for hjælp,« griner Line. Den lærerstuderende rejste fra skolen efter et par måneder, og Line pakkede sine følelser væk.

Ulykkeligt forelsket

Da hun begyndte i gymnasiet, var det vigtigt for hende at blive accepteret og være en del af fællesskabet, og hun var bange for, at de andre ville fryse hende ud, hvis de fandt ud af, at hun var til piger. »I gymnasiet var det virkelig svært. Jeg gik rundt i 2½ år og var ulykkeligt forelsket i en pige, som jeg vidste, jeg aldrig kunne få, fordi hun ikke var lesbisk. Alligevel blev jeg ved med at have et lille dumt håb, måske for at have et eller andet at rette mine følelser imod. Det var bedre at være ulykkeligt forelsket end slet ikke at føle noget,« siger Line. »Min gymnasietid var én lang fornægtelsesperiode, ikke over for mig selv, men over for omverdenen. Af og til kyssede jeg på en dreng bare for at holde facaden og forhindre, at de andre stillede dumme spørgsmål. Jeg følte, at jeg bedrog mine veninder og var uærlig over for dem, så til sidst besluttede jeg at fortælle dem det,« siger hun. Line traf beslutningen på en studietur i 3.g. Hun boede på værelse med sine bedste veninder fra klassen, og dem besluttede hun at springe ud over for.

»Jeg sagde til dem, at der var noget, jeg var nødt til at fortælle dem, og hvis jeg ikke kunne tage mig sammen til det, skulle de tvinge mig til det! Det gjorde dem selvfølgelig vildt nysgerrige. Jeg hakkede og stammede og brugte en masse ord. Jeg kan ikke huske, hvad jeg sagde, men på en eller anden måde fik jeg det sagt,« husker Line. »De tog det helt afslappet. De spurgte mig, om jeg var forelsket i en, og jeg fortalte dem, hvem jeg var vild med. Så gjorde de lidt grin med det på samme måde, som de ville have gjort, hvis det havde været en dreng, jeg var forelsket i. Det var en enorm lettelse, og i det øjeblik ærgrede jeg mig virkelig over, at jeg ikke havde fortalt dem det noget før. Men jeg havde været bange for, at de ville lægge afstand til mig og ville tro, at jeg var forelsket i dem. De spurgte mig også, om jeg så kunne blive forelsket i dem, men jeg har altid været ret god til at holde forelskelse og venskaber adskilt,« siger Line.

Kort efter flyttede hun hjemmefra. Hun bosatte sig i en større by, hvor hun fik nye venner. En af dem havde en lesbisk veninde, som tog Line med i byen og introducerede hende for det lesbiske mødested, hvor hun kyssede en pige for første gang. Et halvt års tid efter sprang hun ud over for sine forældre, og de reagerede begge to positivt. »Min far blev hverken vred eller

ked af det, og min mors første kommentar var: *Det er da godt, at du har fundet ud af det.* Hun fortalte, at hun havde vidst, at jeg var lesbisk, siden jeg var 12 år,« siger Line.

Som at komme tilbage til landsbyen

Efter sine første besøg på det lesbiske mødested blev Line en del af en venneflokk, som gik i byen sammen hver weekend. De fleste i gruppen var homoseksuelle, og Line fik snart en kæreste, som hun flyttede sammen med. Forholdet blev dog sat på en hård prøve, da Line besluttede at flytte til en mindre by for at studere designteknologi. De forsøgte at bevare forholdet ved at besøge hinanden i weekender og ferier, men det gled ud. Samtidig følte Line sig meget alene i den lille by, hun var flyttet til. »Det var et frygteligt sted. Det var lidt som at komme tilbage til landsbyen, hvor alle kender alle, og alle vogter sig for at træde ved siden af. Jeg følte mig helt isoleret,« siger Line. Alligevel blev hun boende i byen i de to år, uddannelsen varede. Undervejs forelskede hun sig i en medstuderende, en kvinde der var fem år ældre end hende selv. De havde et kort og stormfuldt forhold, som endte, da kvinden forelskede sig i en mand. Line følte sig ensom og havde ingen omkring sig, hun kunne identificere sig med. Hun begyndte at ønske, at hun kunne blive heteroseksuel, og selv om hun inderst inde vidste, at hun var helt igennem homo, indledte hun et forhold til en fyr.

»Han vidste godt, at jeg var lesbisk, men han var meget forelsket i mig og blev ved med at presse på. Han var en rigtig dejlig fyr, som passede perfekt med mit billede af, hvordan en mand skulle være, hvis jeg skulle leve sammen med ham. Så jeg prøvede virkelig at forelske mig i ham. Det lykkedes selvfølgelig ikke. Jeg kunne ikke have sex med ham. Bare det at kysse ham var noget, jeg skulle overtale mig selv til. Efterhånden frygtede jeg, når vi havde god tid til at være sammen. Så jeg var nødt til at slutte det,« siger Line. I dag ser hun sin tid i den lille by og sit forsøg på at være kæreste med en fyr som et udtryk for, at hun som lesbisk har behov for andre lesbiske at spejle sig i. Har hun ikke andre homoseksuelle at støtte sig til, bliver det simpelthen for ensomt og svært at være homo i en verden domineret af heteroseksuelle. Derfor besluttede Line at flytte til Århus, da hun var færdig med sin uddannelse.

»Jeg kan bedst forklare det ved at sige, at man som hetero sikkert også ville føle sig alene, hvis man levede i en verden af homoer. Når man er anderledes, bliver man rastløs. Man kan ikke finde hvile. Det gik lige akkurat for mig i de to år, jeg boede i en lille by for at uddanne mig, men efter det havde jeg virkelig behov for at komme et sted hen, hvor jeg kunne være mere anonym, og hvor jeg også kunne finde et fællesskab med andre homoer,« siger Line.

Tænker tingene forfra

Hun understreger, at fællesskabet i homomiljøet ikke kun handler om sex og kærester. »Når jeg er sammen med andre lesbiske, fylder det seksuelle på en måde også mindre, end når jeg er sammen med heteroer, for så er min seksualitet ikke noget særligt,« siger Line. »Der er også mange ting, som er selvfølgelige for heteroseksuelle, men som homoseksuelle er nødt til at tænke forfra. For eksempel er det en selvfølge for de fleste heteroer at få børn, men for mig er det et stort spørgsmål. Der er ikke nogen fast model for, hvordan man gør det som lesbisk.« Netop derfor har man som lesbisk brug for at mødes med andre lesbiske et sted, hvor man kan føle sig på hjemmebane, mener Line. Hun ved, at der i nogle europæiske lande er mange af den slags mødesteder for homoer. »I nogle lande er der selv i mindre byer samtalegrupper eller steder, hvor unge, der er ved at springe ud, kan finde sammen. Der kan

de tale om, hvordan det er at føle sig anderledes, og hvordan de gerne vil leve deres liv. De kan hjælpe hinanden med at finde frem til det positive ved at tilhøre en minoritet.«

Spild af gode år

Line har tit tænkt på, om hun skulle have sprunget ud tidligere, også selv om hun havde stået alene med det. Hun ærgrer sig over, at hun ikke sprang ud i 1.g og i stedet brugte flere år af sit liv på at skjule sin homoseksualitet. Hun er sikker på, at hendes teenageår havde været en helt anden oplevelse for hende, hvis hun havde turdet springe ud noget før. Hun sidder lidt fordybet i sine egne tanker, og så tilføjer hun: »Jeg er nok også lidt skuffet over, at min mor ikke sagde noget til mig, selv om hun vidste det i alle de år. Hvis hun havde talt med mig om det, da jeg var 16-17 år, havde jeg måske fundet modet til at springe ud i gymnasiet, og så var der måske også andre på gymnasiet, der var sprunget ud. Det ville have været en helt anden fornemmelse, hvis det var noget, alle vidste lidt om,« siger Line.

Stolt af at være lesbisk

Line har en fornemmelse af, at livet åbner sig mere og mere for hende, og langsomt vokser der en følelse frem i hende af at være stolt over at være den, hun er. »Selvfølgelig er det ikke nemt at være lesbisk, men jeg bliver mere og mere glad for de ting, jeg får lov at opleve som homo. Ved at være en del af fællesskabet i cafeen har jeg fået en stærk feministisk bevidsthed. I dag kan jeg sige, at jeg er stolt af at være kvinde og af at være lesbisk.«

Bilag 2: Spørgsmålsark

1. Lav en tidslinje over Lines spring-ud-historie.
2. Lav en liste over de ting, som gør, at Line venter længe med at springe ud.
3. Hvad har de ting til fælles?
4. Hvad er det, der gør, at Line føler sig hjemme på det lesbiske mødested?
5. - og i andre sammenhænge, hvor der er andre homoseksuelle?
6. Line siger, at det for heteroseksuelle er "en selvfølge" at få børn, men at det for hende er et stort spørgsmål. Hvad mener hun med det, og hvad siger det om vores samfund? Er det en selvfølge, at heteroseksuelle får børn?
7. Lav et 2-kolonnensystem, hvor den ene kolonne handler om "Fællesskab" og den anden om "Udenforskab". Skriv først op, hvordan I vil beskrive de to ord. Fyld derefter i kolonnerne, hvad der ifølge Line kendetegner det ene og det andet, og hvordan det føles at være enten det ene eller andet sted. Line bruger ikke altid selv de to ord, så I skal se grundigt efter i teksten for selv at finde eksempler på det at være med i et fællesskab og det at føle sig udenfor.
8. Kan man bruge Lines udsagn om andre ting end seksuel orientering?